

AANTEKENEN

Stibbe Advocaten en Notarissen
t.a.v. de heren C.N.J. Kortmann en
A.A. al Khatib
Postbus 75640
1070 AP AMSTERDAM

Leeuwarden, 20 april 2021

Verzonden, **20 APR. 2021**

Ons kenmerk : 01867921
Afd./Opgave : Groen Fryslân
Behandeld door : R.A. Dirksma / (058) 292 54 28 of r.a.dirksma@fryslan.frl
Onderwerp : Reactie op sommatiebrief namens VGG

Geachte heren Kortmann en Al Khatib,

In uw brief van 23 februari 2021 verzoekt u namens de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters (VGG) om een viertal acties, waarbij de kern is dat u verzoekt dat zowel het Rijk als provincies van de terreinbeherende organisaties (TBO's) alvast rente terugvorderen over de vermeende staatssteun in de van toepassing zijnde periode.

U stelt dat Nederland gehouden is een (vermeende) schending van de stand still-verplichting te herstellen en dat het onderzoek van de Europese Commissie los staat van de terugvordering van de rente door de (vermeende) schending van de stand still-verplichting.

Anders dan u kennelijk in het arrest van het Hof leest, heeft het Hof geen oordeel verstrekt over de legaliteit van de in het verleden verleende subsidies aan TBO's, noch heeft het Hof vastgesteld dat er in deze casus sprake is van (niet aangemelde) staatssteun. De uitspraak van het Hof handelt alleen over het begrip "belanghebbenden" in de zin van artikel 108, lid 2, VWEU en of de Europese Commissie aanleiding had moeten zien om de formele onderzoeksprocedure te openen. Het Hof oordeelt dat het Gerecht van Eerste Aanleg op goede gronden tot de conclusie kon komen dat de Europese Commissie eerst de formele onderzoeksprocedure had moeten openen vóórdat ze tot de conclusie kon komen dat er sprake was van verenigbare staatssteun. Het Hof heeft het oordeel van het Gerecht op dit punt om procedurele redenen in stand gelaten.

Naar aanleiding van dit arrest ligt het voor de hand dat de Europese Commissie zal besluiten tot het openen van de formele onderzoeksprocedure. Uit artikel 9 van de Procedureverordening volgt dat één van de besluiten die de Europese Commissie kan nemen, een besluit is waarin zij vaststelt dat er geen sprake is van staatssteun.

Op dit moment moeten wij met deze mogelijkheid rekening houden en is het prematuur om over te gaan tot het ongedaan maken van een mogelijke begunstiging nu de materiële staatssteunvraag in het formele onderzoek nog aan de orde zal komen. Onze vervolgstappen zullen wij bepalen als wij het besluit van de Europese Commissie, na afronding van de formele onderzoeksprocedure, hebben ontvangen.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

R.E. Bouius - Riemersma, MBA MCM, secretaris